Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор _____ проф. Богдан Буяк

«27» квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
для вступників спеціальності
026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО
Освітня програма «Акторське мистецтво»
(на базі повної загальної середньої освіти)

Тернопіль 2023р.

Програма творчого конкурсу для вступників спеціальності 026 Сценічне мистецтво освітньої програми «Акторське мистецтво» на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти (на базі загальноосвітньої школи). – Тернопіль, 2023.–10 с.

Програму розробили:

Завідувачка кафедри театрального мистецтва, професорка, кандидатка мистецтвознавства, заслужена діячка мистецтв України, гарант ОП – Ванюга Л.С.;

Професор кафедри театрального мистецтва, професор, народний артист України, – Хім'як В.А.

Пояснювальна записка

Підготовка фахівця з театрального мистецтва передбачає наявність природних акторських даних, особливості творчої уваги та темпераменту, своєрідність чарівливості, здібність до образного мислення, органічність, відчуття правди, а також володіння знаннями про театральне мистецтво, які необхідні для виховання професійних акторів для театру та кіно.

Програма творчого конкурсу складається на основі загальних вимог, які необхідні для майбутнього оволодіння акторською технікою, методикою створення художнього образу, навичками роботи з режисером і творчою діяльністю в театрі та кіно.

Програма творчого конкурсу призначена для вступників до Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка за напрямом підготовки «Сценічне мистецтво» освітньої програми «Акторське мистецтво».

Програма творчого конкурсу має на меті перевірити:

а) природні дані абітурієнта;

б) рівень володіння художнім словом;

в) пластичні, вокальні, музичні та акторські здібності;

г) знання з історії театрального мистецтва.

Перевірка відбувається очно у формі прослуховування художнього читання (вірша, прози, байки, монологу), перегляду пластичних, вокальних, акторських здібностей (пісні, танцю, етюду) та співбесіди.

Творчий конкурс проводиться очно відповідно до встановленого розкладу в один тур з оцінюванням за шкалою від 0 до 200 балів. Час на підготовку – 10 хв. Вступники, які отримали оцінку нижче мінімально встановленого приймальною комісією балу (100 балів), не допускаються до участі у конкурсному відборі на навчання.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ:

1. РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ ХУДОЖНІМ СЛОВОМ:

1.1. Виконати вірш, прозовий твір (уривок), байку та монолог з п'єси. Твори повинні відрізнятися за стилем, жанром та емоційною напругою.

Оцінювання відбувається, виходячи з рівня виконання абітурієнтом художнього твору, розуміння його, багатство уяви, міри емоційності, уміння передати характер твору, відчути жанр та стиль твору.

Орієнтовний репертуар:

а) вірш: І. Франко „Каменярі"; Т. Шевченко „Лілея", Леся Українка „Стояла я і слухала весну";

б) прозовий твір: уривок з повісті О. Довженка „Зачарована Десна"; уривок з повісті І. Франка „Захар Беркут"; уривок з повісті О. Гончара „Тронка";

в) байка: Л. Глібов „Вовк та ягня", „Лебідь, рак і щука"; С. Руданський „Сто хортів"; М.Годованець „Голуб і Лелека";

г) монолог Микити „Дай серцю волю, заведе в неволю" М. Кропивницького; монолог Марусі „Маруся Богуславка" М. Старицького; монолог Івана «Суєта», «Житейське море» І. Тобілевича.

2. ПЕРЕВІРКА АКТОРСЬКИХ, МУЗИЧНИХ, ВОКАЛЬНИХ ТА ПЛАСТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ.

2.1. Виконати вокальний твір – народну або авторську пісню під супровід (фонограма – , або акомпанемент) чи без супроводу, та танець (у будь якому стилі).

Оцінювання відбувається на основі виявлення вокальних даних, музичного слуху, відчуття метроритму, координації та пластики тіла.

Орієнтовний вокальний репертуар:

а) народні пісні: українська народна пісня „Ґандзя", українська народна пісня „Глибока кирниця", українська народна пісня „Несе Галя воду";

б) авторські пісні: музика та слова В. Івасюка „Червона рута”; музика О. Білаша, слова Д. Павличка „Два кольори”; музика В. Верменича, слова М. Сингаївського „Чорнобривці” і т.п.

Орієнтовний танцювальний репертуар:

а) народні танці: гопак, коломийка, полька;

б) сучасні танці;

в) бальні танці.

2.2. ВИКОНАННЯ ЕТЮДІВ

Абітурієнт виконує два різнохарактерні етюди (один самостійно підготовлений, а другий – запропонований комісією).

Оцінювання: композиція, віра в запропоновані обставини, органічність поведінки, рівень уяви та фантазії, ступінь віри.

Орієнтовні теми етюдів:

а) «Запізнення на іспит»;

б) «Невдале побачення»;

в) «Набридлива муха».

2.3 СПІВБЕСІДА

Співбесіда, виявляє знання драматургії, видатних постатей театрального мистецтва та кіно, а також суміжних видів мистецтва, художній кругозір та смак. Оцінюється цілісність змісту відповідей абітурієнта, здатність образно сприймати явища навколишньої дійсності, емоційно реагувати на них, спостережливість та вольові якості, рівень обізнаності в мистецтві театру та кіно.

Обов’язкові п’єси, запропоновані для співбесіди:

1. Брехт Б. „Матінка Кураж та її діти”;
2. Карпенко-Карий І. «Суєта»;
3. Квітка-Основ’яненко Г. „Сватання на Гончарівці”;
4. Котляревський І. „Наталка-Полтавка” ;
5. Кропивницький М. „Дай серцеві волю…”;
6. Куліш М. „Народний Малахій”;
7. Мольєр Ж.Б. „Тартюф”;

8. Старицький М. „Не судилось”;

9. Шекспір У. «Гамлет».

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

3.1. Вірш:

21 – 25 балів – високохудожнє розуміння абітурієнтом змісту твору, багатство уяви, висока міра емоційної схвильованості, здатність зацікавити слухача, уміння передати жанр та стиль автора;

11 – 20 балів – належне розуміння абітурієнтом змісту твору, здатність захопити слухача, відчуття стилю автора, незначна уява, середня міра емоційної схвильованості;

6 – 10 балів – невисока міра емоційної схвильованості, допущення текстових помилок, окремі неточності у трактуванні твору;

0 – 5 балів – зриви під час виконання твору, невиконання твору до кінця, невиконання твору.

3.2. Прозовий твір:

21 – 25 балів – високохудожнє розуміння абітурієнтом змісту твору, багатство уяви, висока міра емоційного впливу, здатність зацікавити слухача, уміння передати жанр та стиль автора;

11 – 20 балів – належне розуміння абітурієнтом змісту твору, здатність захопити слухача, відчуття стилю автора, незначна уява, середня міра емоційної схвильованості;

6 – 10 балів – невисока міра емоційної схвильованості, допущення текстових помилок, окремі неточності у трактуванні твору;

0 – 5 – зриви під час виконання твору, невиконання твору до кінця, невиконання твору.

3.3. Байка:

21 – 25 балів – високохудожнє розуміння абітурієнтом змісту твору, багатство уяви, висока міра емоційної схвильованості, здатність зацікавити слухача, уміння передати жанр та стиль автора;

11 – 20 балів – належне розуміння абітурієнтом змісту твору, здатність захопити слухача, відчуття стилю автора, незначна уява, середня міра емоційної схвильованості;

6 – 10 балів – невисока міра емоційної схвильованості, допущення текстових помилок, окремі неточності у трактуванні твору;

0 – 5 – зриви під час виконання твору, невиконання твору до кінця, невиконання твору.

3.4. <u>Монолог:</u>

21 – 25 балів – високохудожнє розуміння абітурієнтом змісту твору, багатство уяви, висока міра емоційної схвильованості, здатність зацікавити слухача, уміння передати жанр та стиль автора;

11 – 20 балів – належне розуміння абітурієнтом змісту твору, здатність захопити слухача, відчуття стилю автора, незначна уява, середня міра емоційної схвильованості;

6 – 10 балів – невисока міра емоційної схвильованості, допущення текстових помилок, окремі неточності у трактуванні твору;

0 – 5 – зриви під час виконання твору, невиконання твору до кінця, невиконання твору.

3.5. Вокальні здібності:

21 – 25 балів – високий художній рівень виконання пісні, розкриття вокальної природи голосу – гнучкості, легкості у виконанні різних технічних, динамічних та штрихових прийомів;

11 – 20 балів – високий художній рівень виконання пісні, допущення окремих неточностей у передачі засобів музичної виразності (невиразність дикції та артикуляції);

6 – 10 балів – інтонаційно чисте виконання пісні, але допущення низки помилок (форсування звуку, темпові, ритмічні, темброві неточності, неякісне втілення музичного образу твору).;

0 – 5 – інтонаційно нечисте виконання пісні, спів без опори на дихання, зрив словесного тексту, відсутність відчуття ладу, метроритму.

3.6. Пластичні здібності:

21 – 25 балів – точне відтворення образу танцювальними рухами в метроритмічному, музичному та пластичному відношенні, змістовне і образне розкриття характерних стильових і жанрових особливостей у танці;

11 – 20 балів – відтворення образу танцювальними рухами з незначними неточностями в метроритмічному, музичному та пластичному плані, неповне змістовне і образне розкриття характерних стильових і жанрових особливостей у танці;

6 – 10 балів – відтворення образу танцювальними рухами з помилками в рисунку композиції, неточність рухів, допущення помилок в метро-ритмі;

0 – 5 – відтворення образу танцювальними рухами із значними музично-ритмічними неточностями, зриви з метро-ритму, відсутність образу, пластики, характерних танцювальних рухів, відмова від виконання танцю.

3.7. <u>Етюди:</u>

21 – 25 балів – високий рівень творчої уяви та фантазії в процесі виконання етюдів, точність рухів і органічність дій у запропонованих обставинах, високий ступінь віри в них, чіткість жестів, міміки, пластики;

11 – 20 балів – належний рівень творчої уяви та фантазії в процесі виконання етюдів, допущення незначних неточностей і дій у запропонованих обставинах, незначний ступінь віри в них, допущення незначних помилок у жестах, міміці, пластиці;

6 – 10 балів – невисокий рівень творчої уяви та фантазії в процесі виконання етюдів, допущення суттєвих помилок у рухах і діях у запропонованих обставинах, низький ступінь віри в них, допущення помилок в жестах, міміці, пластиці;

0 – 5 – відсутність творчої уяви та фантазії в процесі виконання етюдів, відсутність адекватних дій у запропонованих обставинах, жести, міміка, пластика не відповідають розвитку сюжетної лінії.

3.8. <u>Співбесіда</u>:

21 – 25 балів – глибоке знання творів театрального мистецтва, їх провідних діячів;

11 – 20 балів – належне знання творів театрального мистецтва та художньої літератури;

6 – 10 балів – неглибокі знання творів театрального мистецтва та художньої літератури;

0 – 5 балів – поверхове знання творів театрального мистецтва та художньої літератури .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Данченко С. Бесіди про театр. – К., 1999.
2. Корифеї українського театру: Зб. статей. – К., 1982.
3. Корнієнко Н.М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. – К., 1998.
4. Красильникова О.В. Історія українського театру ХХ сторіччя. – К., 1999.
5. Курбас Л. Філософія театру / Упоряди. М. Лабінський. – К., 2001.
6. Митці України: Енциклопедичний довідник. –К., 1992.
7. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: Навч. посіб. – Вид. 2-е, виправлене та доповнене. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016.
8. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія / М. М. Барнич. – К.: Вид-во «Пінзель»; ФОП Рябчий І. С., 2018.
9. Оскар Г.Броккет, Франклін Г.Гілді. Історія театру (10-те видання)/Пер. з англійської: Тетяна Дитина, Назар Козак, Ганна Лелів, Галина Сташків. Львів: Літопис, 2014.
10. Патріс Паві. Словник театру. Львів, 2006.
11. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. Переклад з англійської. Львів, 2003.
12. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Переклад з англійської. Львів, 2003.
13. Стайн Джон. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. Переклад з англійської. Львів, 2003.
14. Григор Лужницький. Український театр. Наукові праці, статті рецензії:Збірник праць. Львів, 2004. Т. 1.Наукові праці.
15. Григор Лужницький. Український театр. Наукові праці, статті рецензії:Збірник праць. Львів, 2004. Т. 2. Статті, рецензії.

16. Єрмакова Н. Березілівська культура: Історія, досвід./ Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ, 2012.
17. Богдан Козак. Театральні відлуння. Ліга-Прес, Львів, 2010.
18. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ, 2000.
19. Липківська А.К. Драматичний театр України новітньої доби (кінець ХХ – початок ХХІст.) Довідково-аналітичні матеріали до колективних монографій «Нариси з історії театрального мистецтва України ХХст.» та «Театральне мистецтво України ХХ століття:антологія вистав». Наукове видання. Київ, 2011.